

Izdelava preprostih gnezdilnic za čebele samotarke

Vesna Kitthiya

Studio Loščika, oblikovanje, svetovanje, ilustracija

8zajcev@gmail.com

V članku vam bom predstavila nekaj napotkov za izdelavo preprostih gnezdilnic za čebele samotarke, kakršne s preprostimi orodji in majhnimi stroški lahko izdelamo sami.

Pravzaprav bi bilo idealno, da bi naš vrt ali dvorišče omogočalo preživetje tem dragocenim organizmom samo po sebi: torej, opraševalci bi imeli na voljo raznolike medonosne rastline od zgodnje pomladi do začetka zime na čim več površinah. Na vrtu bi imeli kakšen suhozid ali skalnjak, travno površino bi imeli v stilu tradicionalnega slovenskega kmečkega dvorišča (najbrž se strinjamo, da angleška travica ni najprimernejša sestavina opraševalcem prijaznih vrtov, zato naj bo omejena na minimum), tal ne bi nepredušno zapirali s tlakovanjem, razen tega pa bi si omissili mirne koticke z ostanki nepokošene trave, olesenelih stebel zelišč, ležečega odpadlega listja in suhih vej. Vsekakor bi na opraševalcem prijaznih vrtovih dajali prednost domačim (avtohtonim) rastlinam, če pa ob tem uporabljamo tujerodne, pa se izogibajmo tistih z invazivnim potencialom. Izbor je pester in ne zahteva preglobokega vrtanja za informacijami. Kako jih smiselno povezati v celovito in zanimivo zgodbo in ob tem hkrati ohraniti funkcionalnost ter visoke estetske užitke, pa je pravzaprav najvišja oblika sonaravnega vrtnega oblikovanja.

Oblike gnezdilnic so lahko raznolike, od preprostih kvadratnih ali okroglih, ki smo jih obesili na drevo, do umetelno izdelanih luksuznih hotelov z več nadstropji in zeleno streho. Videni so primeri natančno izdelanih gnezdilnic iz hrastovega ali bukovega lesa, ki so oblikovalski dosežki, in takih preprostejših s strehico, pod katero je pripeta debelejša navrtana veja, v snop zavita trstika ali bambus. V vrtnih centrih in trgovinah lahko izberemo poceni izdelek iz uvoza ali pa naročimo unikatnega iz trajnejših materialov. Ne nazadnje, če si ogledate kakšno s slamo ali trstičjem krito streho, se človek ne bi mogel načuditi njeni živosti, ko v toplih mesecih dobesedno brenči od življenja. Uvoženih poceni »hotelov za mrčes« se seveda ne priporoča, predvsem zaradi slabe kakovosti – pri teh izdelkih, ki največkrat niso primerni za drugo uporabo kot stenski okras v notranjih prostorih, vas bodo razočarali že sami materiali, od ohišja iz topolovega lesa, ki komaj zdrži bičanje vetrov in neurij, do vsebine: največkrat gre za trietažne, različno zapolnjene niše, kjer je le malo primerne prostora za čebele

Foto: MB

Leseno ohišje z nagnjeno strešico polnimo z navrtanimi vejami in trstičjem. Pod stropom uporabimo seno in sprednjo odprtino zaščitimo z mrežico.

samotarke. V resnici so tovrstni hoteli še najprimernejši za pajke, a za njimi stoji dober marketing.

Naša gnezdilnica bo torej imela ohišje narejeno iz trdnjšelega lesa, kar je za samo ogrodje lahko les iglavcev ali listavcev (bukev, hrast, akacija itd.), globine vsaj 16 cm z zaprto zadnjo stranico in vsaj nekoliko nagnjeno streho. Ker smo sonaravno usmerjeni, ne bomo uporabljali strupenih premazov za zaščito lesa, saj to ni smiselno. Streho lahko oblečemo s tegolo, ostankom ponjave, prirezanim strešnikom ali pa naredimo manjšo izvedbo zelene strehe z nizkimi sočnicami (sukulentni).

Notranjost v celoti zapolnimo s trstičjem ali krajšimi navrtanimi debelimi vejami ali kosi drv (globine toliko, kot lahko zavrtamo s svedrom), ki so obvezno iz lesa listavcev! Premeri vrtin so lahko vse od 5 mm pa vse do 10 mm. Za lažji obstanek trstik na mestu jih povezujemo v manjše snope in jih zlagamo drugega zraven drugega, ob stenah in pod stropom pa uporabimo nekaj sena ali slame za to, da zmanjšamo velikost odprtin med snopi, kar preprečuje drsenje. Razen trstike lahko uporabimo bambusove palice, ki smo jih predhodno posušili, oz. pozimi nabiramo suha stebela japonskega dresnika. Trstiko, bambus, dresnik ter vse morebitne preostale rastline z votlimi stebli narežemo na vsaj 10 cm dolžine ali več. Mogoče je še kdo razmišljal o narezanih vrtnih ceveh in luknjičasti opeki – vendar vsaj pri nas tega drugi organizmi kot pajki niso želeli uporabljati.

Tako pripravljeno gnezdilnico za čebele samotarke postavimo v zavetno in sončno lego, nekoliko dvignjeno od tal, da preprečimo vlago od spodaj. Primerne so sončne stene objekta, kjer jih obesimo s kljuko, v mirnem in sončnem delu vrta pa pripravimo podstavek za preprosto nameščanje ali pa pod gnezdilnico namestimo lesen kol, s katerim jo postavimo nad tla. Da ne bi bile samotarke prelahke plen pticam, jih zaščitimo z mrežico, ki jo namestimo na sprednjo odprtino. Za konec pa še ena

preprosta izvedba z reciklažo vsakdanjih materialov: uporabimo konzervo mačje ali pasje hrane, ki smo jo predhodno dobro umili in posušili, ter jo napolnimo s trstiko ali bambusom. Z žico jo pritrdimo pod kako suho vejo v zavetju. Naj ne zmanjka idej za preproste ali

zapletenejše gnezdilnice, ki ne bodo ostale prazne, če je naš vrt sonaravno urejen. Te so kot lep vrtni dodatek pika na i ob robu pestre zasaditve trajnic, zelišč, prostorastoče žive meje, cvetočega travnika, ki ni prepogosto košen, travniškega sadovnjaka ali rozarija. ●

Novice iz sveta

Nizozemska

Kraljevo flamsko čebelarstvo združenje (KonVIB) je bilo ustanovljeno leta 1912 in ima več kot 4000 članov. Glavne dejavnosti združenja so: zagotavljanje informacij in nasvetov čebelarjem in zainteresiranim za čebelarstvo, zastopanje čebelarskih interesov vlade (državne, regionalne in lokalne) in drugih čebelarskih združenj (nacionalnih, evropskih in svetovnih). Združenje je ena izmed 90 organizacij, ki podpira evropsko državljansko pobudo Red Bijen en Boeren (Rešimo čebele in kmete!), katere cilj je do leta 2035 postopno opustiti uporabo sintetičnih pesticidov, podpreti kmete pri kmetovanju brez pesticidov in tako rešiti čebele in naravo. Do marca 2021 je treba zbrati milijon podpisov vsaj iz sedmih držav članic EU. Če bo ta cilj dosežen, morata Evropska komisija in Evropski parlament raziskati, ali in kako lahko pretvorita zahteve kampanje Rešimo čebele in kmete v zakonodajo. Do sedaj

je zbranih 381.753 podpisov. Kvote so že dosegle štiri države: Nemčija, Belgija, Avstrija in Romunija. Zakaj je ta peticija tako pomembna? Ker se s to evropsko državljansko pobudo poziva Evropska komisija, naj pripravi zakonodajne predloge za:

- Postopno opuščanje sintetičnih pesticidov do leta 2035. Do leta 2030 je treba v kmetijstvu EU prepovedati 80 % sintetičnih pesticidov, začevši z najnevarnejšimi, do leta 2035 pa 100 % sintetičnih pesticidov.
- Obnovitev biotske raznovrstnosti. Naravne ekosisteme na kmetijskih območjih je treba obnoviti, da bosta šla kmetijstvo in biotska raznovrstnost z roko v roki.
- Podporo kmetom v prehodu. EU trenutno financira množično proizvodnjo v majhnem in okolju prijaznem kmetijstvu s svojo trenutno agropolitično agendo in sistemom subvencij.

Morda bi bilo dobro, da se tej peticiji pridružimo tudi v Sloveniji.
Prevod in priredba: Brane Borštnik

Vir: www.velt.nu/red-bijen-en-boeren.

Sporočilo o smrti Petra Pavla Glavarja v Laibacher Zeitungu

zasl. prof. dr. Andrej Šalehar

Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta
Andrej.Salehar@bf.uni-lj.si

V letu, ko obeležujemo 300-letnico rojstva Petra Pavla Glavarja, objavljamo tudi vest o njegovi smrti. 24. januarja 2021 je minilo 237 let od njegove smrti.

V peti številki Laibacher Zeitunga (z 29. januarja 1784) je na četrti strani objavljeno sporočilo o smrti Petra Pavla Glavarja (PPG). Obrazložitev tedanjega dogajanja pove, da je 12. januarja 1784 popoldne prišel na obisk k Petru

Den 15ten dies starb in Unterkrain zu Landspreis der Weltpriester Glavar etc.

Prevod: Petnajstega (napaka v datumu; Glavar je umrl 24. januarja 1784) je na Lanšprežu na Dolenjskem umrl škofijski duhovnik Glavar.

Pavlu Glavarju na Lanšprež njegov krušni brat, general Bartolomej Basaj, s svojim sinom Karlom. V noči na 13. januar ga je zadela kap in je umrl. Glavar ga je pokopal 15. januarja v grajski kapeli. Bil je zelo užalostčen in potr, napisal je oporoko in 24. januarja tudi sam zatisnil oči, star 63 let. Pokopan je v isti kapeli ob Basaju. ●

Vir: www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:doc-OKoPoXOV.

Naslovnica Laibacher Zeitunga